

iis quæ ad observantiam regulæ et constitutionem ordinis pertinent. Hæc definitio ab omnibus moraliter admittitur. Hinc votum obedientiæ non imponit obligationem 1° obediendi superiori illegitimo, qui jus præcipiendi non habet; 2° nec obediendi in iis quæ a vita regulari aliena essent; 3° nec in iis quæ contra vel supra regulam aut constitutiones proprii ordinis essent; principium enim obligationis votorum est intentio votantis: porro qui in uno instituto religionem professus est, obedientiam promississe non censetur secundum aliam regulam aliasve constitutiones, nec probabiliter secundum regulam primitivam sui ordinis tempore suæ professionis multum relaxatam; quia professionem emittendo, præsentem regulam statum et non primitivam naturaliter intendere debuit, et non tenetur ultra id quod prævidit et voluit. Vide *S. Ligorium*, l. 4, n. 44.

2° Regularis ergo superiori legitime præcipienti inobediens, duplex admittit peccatum, unum contra præceptum naturale, et alterum contra votum. Hoc peccatum est mortale aut veniale, juxta gravitatem materiæ, ut patet ex dictis in Tractatu *de Legibus*, et juxta voluntatem superioris; certum est enim superiorem habere jus præcipiendi sub gravi; sed potest etiam præcipere sub levi, vel tantummodo consulere. Exquirenda est igitur vera ipsius intentio.

Non censetur autem præcipere sub gravi, etiam dicendo: *Jubeo, præcipio*, etc., nisi addat, *in nomine Jesu Christi, in virtute obedientiæ, sub pœna excommunicationis*, aut aliter clare ostendat se stricte obligare velle. Ita *Sanchez, Vasquez, Suarez, Busenbaum, Billuart, Ferraris, S. Ligorius* alique auctores religiosi, qui extensionem voti obedientiæ perfecto norunt. Si alia utatur forma, censetur tantum obligare velle sub culpa veniali, et aliquando sub nulla; hoc colligi potest ex modo præcipiendi, ex qualitate et quantitate rei præceptæ. *Est sententia communis*.

3° Subditus obedire non tenetur, vi sui voti, superiori rem impossibilem aut evidenter illicitam, aut graviter damnosam præcipienti; non potuit enim se obligare ad

rem impossibilem aut evidenter illicitam, et non censetur se obligare voluisse ad rem sibi graviter damnosam, nisi agatur de officiis intra vitæ religiosæ limites implendis, v. g., de curandis religiosis pestiferis. At in dubio an res præscripta sit licita, vel illicita, obedire debet, quia certa est obligatio obediendi et excusatio incerta, sicque conscientiam practice certam sibi efformare tenetur. Talis est communior sententia, ut videre est apud auctores a *S. Ligorio* citatos, l. 4, n. 47. Item, ubi dubium est an res præscripta sit secundum regulam et constitutiones sui ordinis, propter eandem rationem.

4° Superior habet jus præcipiendi non solum ea quæ sunt explicite in regula vel constitutionibus, v. g. abstinentiam a carnibus, jejunium, silentium, sed etiam ea quæ implicite in illis continentur, ut pœnas in transgressores, statuta ad earum observationem legitime condita; qui enim ad observationem regulæ et constitutionem se obligavit, eo ipso obligationem contraxit servandi ea quæ ad hunc consequendum finem sapienter statuta sunt vel præcipiuntur. Item præcipere potest actus internos, non præcise ut tales, sed quatenus connexionem habent cum actibus externis quos legitime præcipit.

5° Regulares ex voto obedientiæ tenentur obedire, in iis quæ concernunt regulam et constitutiones, non solum superiori suo immediato, sed 1° summo Pontifici, qui est primus omnium religiosorum superior; 2° Congregationi Episcoporum et Regularium quæ a Sixto V fuit instituta, tanquam supremum tribunal pro bono regimine et felici gubernio omnium regularium; Innocentius XII alteram instituit congregationem pro regularium disciplina; 3° episcopo in iis in quibus jurisdictioni ejus subjiciuntur.

6° Moniales obedire tenentur, vi voti obedientiæ, abbatis, priorissæ vel superiorissæ monasterii; quamvis enim feminae jurisdictionis ecclesiasticæ ab ordine dependentis sint incapaces, nihilominus habere possunt facultatem nomine Dei gubernandi, dirigendi et præcipiendi, quia, juxta omnes, potestatis dominativæ et præceptivæ sunt capaces: unde superiorissæ recte constitutæ

monialibus sibi subditis præcipere possunt sub peccato mortali in re gravi.

7° Licentia a superiore inferiore negata, a majori valide et aliquando licite concedi potest, quamvis raro id expediat : si vero a majori fuisset negata, ab inferiore valide concedi non posset, nisi inferior negationem superioris majoris ignoraret et licentia in bona fide peteretur, aut legitime præsumeret superiorem non habuisse intentionem ipsius facultatem restringendi.

8° Quæ huc usque de voto obedientiæ in solemnii professione emisso diximus, applicari debent etiam voto simplici quod emittitur in piis congregationibus non solemniter approbatis, cum eo tamen discrimine quod in priori casu quæcumque vota, juramenta et promissa omnino pendeant a voluntate superiorum qui ea pro nutu, sine distinctione, irritare possunt; in posteriori vero casu, vota in favorem tertii cum promissione emissa, cum essent valida licet illicita, superiores ea directe non possent irritare : possent vero, ut nobis videtur, si non essent in favorem tertii aut nondum fuissent acceptata.

De voto castitatis.

Qui votum emittunt castitatis strictam sibi imponunt obligationem religionis ab omni voluntaria delectatione venerea, sive interna, sive externa, abstinendi, ita ut si postea castitatem lædant, duo admittant peccata, unum luxuriæ et alterum sacrilegii. De duplici hoc peccato sufficienter diximus in dissertatione nostra in sextum Decalogi præceptum.

Votum solemnne castitatis in eo differt a voto simplici, quod voventem reddat in perpetuum ad matrimonium valide contrahendum inhabilem, dum votum simplex illum reddit inhabilem ad licite tantum contrahendum, nisi Ecclesia aliter expresse statuerit in casu aliquo particulari, ut fecit relative ad scholasticos Societatis Jesu.

Punctum secundum. — *De obligatione votorum religiosorum in Galliis.*

Quæstio ad hoc potissimum reducitur, an in præsentii

rerum statu, vota apud nos emissa in religionibus olim solemniter approbatis, nunc habenda sint ut solemnia, an tantum ut simplicia. Patet gravissimam esse hanc questionem propter consecratoria ex solutione ejus aut omnino aut maxime pendentia, tum quoad validitatem actuum proprietatis et impedimenti matrimonii, tum quoad obligationem clausuræ et divini officii, tum quoad votorum dispensationem.

Difficultas oritur ex dispositione legis civilis quæ nec solemnia nec perpetua agnoscit vota, nec ullam habet rationem votorum relative ad successiones, testamenta et quoslibet actus proprietatis, ut videre est in decreto 18 febr. 1809, art. 9 et 10; in lege 24 maii 1825, art. 5; in *Instructio ministeriali*, pro executione hujus legis, art. 52, ubi expresse habetur: *La loi n'interdit point aux religieuses la libre jouissance de leurs biens patrimoniaux et autres qu'elles possèdent*, etc.

Non solum lex civilis vota religiosa renuit agnoscere, quod per seipsum non impediret quin solemnia esse possent, sed impedit quin omne bonorum dominium, tum præsens tum futurum, abjiciatur; sic enim habet decretum 18 febr. 1809, art. 9 et 10: *Chaque hospitalière conservera l'entière propriété de ses biens et revenus, et le droit de les administrer et d'en disposer conformément au Code civil. Elle ne pourra par acte entre-vifs, ni y renoncer au profit de sa famille, ni en disposer, soit au profit de la Congrégation, soit en faveur de qui que ce soit.* Eadem dispositio ad omnes alios religiosos legaliter agnitos extenditur. Aliæ utriusque sexus personæ, Deo per vota quantumvis solemnia consecrata, dominium bonorum acquisitorum et acquirendorum coram lege abjicere nequeunt.

Plures arbitrantur, nec immerito, vota, apud nos in religionibus olim stricte approbatis regulariter emissa esse solemnia, non obstantibus legis civilis dispositionibus: rationes eorum sunt, 1° quia vota, ut pote media perfectionis, sunt tantum de foro Ecclesiæ, et lex civilis ea non potest attingere; 2° quia alioquin nulla essent nec esse

possent vota solemnia in regionibus hæreticis, et in aliis ubi lex civilis ea non agnoscit, quod videtur oppositum praxi et doctrinæ Ecclesiæ.

Alii autem contendunt nunc apud nos solemnia non esse prædicta vota, quia necessario deest omnimoda domini abdicatio, quæ, in præsentii Ecclesiæ disciplina, jure communi ad votum religiosum paupertatis strictissime requiritur: lex enim civilis sola de dominio bonorum statuit, et sub hoc respectu etiam in foro interno obligat; vel saltem qui vovent, dispositionem legis cognoscentes, nec volunt nec velle debent omne bonorum dominium abdicere, propter incommoda inde pro ipsis nascitura.

Inter hæc duo satis constare videntur: 1° summus Pontifex a dispositivibus juris communis dispensare posset et efficere ut votum paupertatis, prout fit in Gallia, ad solemnem professionem sufficeret, etiamsi lex civilis vim habeat in foro interno in iis quæ spectant ad domini abdicationem, quia, ex dictis, plena domini abdicatio non est de essentia paupertatis religiosæ. Sic sane voluit pro locis Hollandiæ, Angliæ, etc., ubi vota religiosorum habentur ut solemnia. 2° Vota monialium habentur ut simplicia, idque ex variis sacræ Pœnitentiariæ responsis; v. g., 2 jan. 1836: « Monasteria, prout nunc in Galliis existunt, a Sede Apostolica, attentis specialibus circumstantiis, non tanquam ordines vere et proprie religiosi, sed ut piissimarum familiæ feminarum æstimanda. » Jam 23 jan. 1821 fuerat responsum « eas in ordine ac religione sua vere professas dici censeri non posse. »

At responso 2 jan. 1836 fert expresse « decreta per S. Pœnitentiariam alias edita spectare solummodo ad moniales. » Refertur tamen aliquod S. Cong. de Propaganda fide responsum 24 aprilis 1831, quod supponit similiter simplicia esse vota Trappensium. Verum hujus ordinis religiosi, Carthusiani, Benedictini et Jesuitæ contendunt sua vota a S. Cong. Episcoporum et Regularium haberi ut solemnia. Habemus præ oculis, sub data 18 maii 1836, declarationem cardinalis Odescalchi, tes-

tantis sacram Cong. Episc. et Reg., cujus tunc erat præfectus, die 5 sept. 1834 admisisse unanimes consensu solemnitatem votorum Trappensium.

Sequitur ergo omnia et sola quæ de votis simplicibus paupertatis, obedientiæ et castitatis diximus, applicanda esse monialibus quæ a perturbatione Gallicana apud nos professionem emisissent etiam in ordinibus olim solemniter approbatis. Alia movebatur quæstio, videlicet, ad quid tenerentur moniales ante perturbationem rerum solemniter professæ et e monasteriis expulsæ? Sed cum fere nullam nunc habere possit applicationem, eam præmittimus.

Punctum tertium. — *De obligatione regularum et constitutionum regularium.*

Constitutiones et regulæ, sub quo nomine intelliguntur etiam statuta ipsis superaddita auctoritate legitima, obligant 1° sub mortali in essentialibus votorum, ut patet, et in gravibus præceptis, si quæ habeant a lege divina aut ecclesiastica mutuata vel superaddita, quod rarum est; 2° in multis obligant tantum sub veniali, nempe in communibus statutis et regulis, supposito quod hæc præcipiant, quia objectum non est grave, aut non rigorosa est intentio obligandi; 3° sæpe ne per se quidem obligant sub veniali, quia non habentur ut præcepta, sed ut mera consilia, quod ex verbis expressis, ex circumstantiis et ex communi interpretatione in ordine recepta cognoscitur. Hinc transgressio regulæ sub peccato obligantis est peccatum grave vel leve, juxta materiam, contra votum obedientiæ et ideo contra virtutem religionis; v. g., Carthusianus edens carnes et Franciscanus feria sexta non jejunans, peccant contra obedientiam et simul contra temperantiam. Transgressio vero regulæ non obligantis sub peccato, non est peccatum contra votum obedientiæ, siquidem nullum violatur præceptum. Merito tamen notant auctores, ut *S. Th.* 2 2, q. 186, art. 9, ad 1, *Sanches, Layman, Vasquez, Suarez, Busenbaum, S. Liguorius, etc.*, transgressionem hujusmodi regulæ raro omni

peccato vacare, propter negligentiam, libidinem, contemptum, etc.

SECTIO TERTIA. — De religionum origine et distinctione.

1° Status religiosus ab ipso Christo substantialiter fuit institutus, ut supra diximus: primitus tamen non fuerunt religiosi a mundo separati sicut nunc existunt, sed plures Christiani utriusque sexus, in variis societatis christianæ ordinibus degentes, durius quoddam et asperius vitæ genus sequebantur, rerum divinarum meditationi instantes; dicti sunt ascetæ a voce græca ἀσκησις, idem significante ac *exercitatio*, quia in abstinentia, jejuniis aliisque virtutis operibus sese exercebant. Si vota castitatis, obedientiæ et paupertatis, saltem in quodam gradu tunc recepto emittebant, reipsa Deo erant dicati et substantialiter religiosi.

2° Sæviente violenta Decii persecutione, in medio tertii sæculi, multi in montes ac in vicinas solitudines confugerunt, ut ibi ab ethnicorum vexationibus securi, liberius pietati et rerum divinarum contemplationi vacarent. Hoc vitæ genus quibusdam adeo fuit jucundum, ut, pace Ecclesiæ reddita, in mundum redire noluerint. Ex eorum numero fuerunt S. Paulus eremita (id est, habitans eremum) et S. Antonius solitarius, quorum prior fuit vitæ anachoretarum auctor, et posterior illius fuit illustrator, ut ait S. Hieron., Epist. ad Eustochium. Anachoreta venit a particula græca ἀνα et verbo ἔρημιον, et significat hominem qui in solitudinem recessit. Homo sic vivens dictus est etiam monachus, a græco μοναχός, solitarius.

3° S. Pachomius, anno 348 defunctus, socios in solitudine sibi adjunxit, regulam scripsit ut omnes vitam communem agerent: varias edificavit domos in Thebaide, prope Nilum in Ægypto, quæ vocatæ sunt monasteria, a μονός, solus, et ἀσκησις, in loco sisto; vel cœnobita, a κοινός, communis, et βίος, vita, et in quibus vidit ante mortem suam usque ad septem millia monachorum ad summam perfectionem tendentium.

4° S. Basilius Magnus, versus annum 359, quæ a SS. Antonio, Hilarione, Pachomio et utroque Macario de instruendis monachis verbo tenus audierat, aut sibi tradita erant, scriptis mandavit, quædam reformavit, et confecit regulam quæ ab episcopis hujus sæculi approbata fuit, modo quo regulæ religiosorum utriusque sexus approbari debuerunt usque ad concil. Lateran. IV, et generatim per Orientis regiones fuit adoptata. Unde S. Basilius habitus est ut monachorum Orientalium patriarcha: regulam ejus professi sunt, inter multos alios Sanctos, S. Ephrem, S. Chrysost., S. Greg. Nazianzenus, S. Joannes Damascenus, S. Hieronymus, Hesyehius, Cassianus, etc. Nunc fere omnes monachi Græci et Orientalis Ecclesiæ hanc adhuc profitentur regulam.

5° S. Aug. post suam conversionem, circa annum 388, se recepit rus, prope Carthaginem, cum quibusdam amicis, et ibi proprietate omnium bonorum, etiam domus in qua habitabant, abjecta vel in communi posita, vitam ducebant monasticam. Hæc institutio fuit origo, juxta multos, totius ordinis Eremitarum S. Aug. ad quem multa pertinuerunt congregationes, quas Alexander IV in generali unione conjunxit per bullam *Licet Ecclesiæ*, anno 1256. Quando idem S. Doctor fuit episcopus, voluit ut omnes Ecclesiæ suæ clerici vitam regularem secum ducerent, et veri fuerunt religiosi sub regula quam eis imposuit, et inde ordo clericorum seu canonicorum regularium qui per varias Occidentis regiones in multas congregationes existerunt et etiam nunc existant.

6° Circa annum quingentesimum, S. Benedictus eremita, postea duodecim monasteriorum institutor in monte Subiaco, deinde, anno 529, celebris monasterii in monte Cassino fundamenta jecit. Adeo perfecta est regula quam scripsit et monachis suis imposuit, ut in diversis sæculis multi doctores varios tractatus circa illam confecerint et ediderint. Tantus fuit numerus congregationum sub ea regula viventium, ut S. Benedictus vocatus fuerit pater monachorum Occidentalium, sicut B. Basilius monachorum Orientalium.

7° S. Franciscus Assisinas, in initio decimi tertii sæculi, pater fuit numerosæ religiosorum familiæ sub nomine generali Franciscanorum aut Fratrum Minorum, ad quos pertinent Observantes, Recollecti, Capucini, Conventuales, Reformati, Tertiarius ordo, etc. Anno 1210 suam scripsit regulam rigorosam, strictam et perfectam, quam Franciscani et alii a Deo fuisse revelatam asserunt.

8° S. Dominicus, circa idem tempus, Fratrum Prædicatorum institutor, regulam S. Aug. adoptavit.

9° Sub specialibus regulis adhuc prodierunt 1° Carthusiani a S. Brunone in valle Carthusiana fundati, et anno 1084 ab Alexandro II approbati; 2° Carmelitæ, quos plures volunt esse antiquissimos, vel etiam a propheta Elia in monte Carmelo institutos, ortum habuerunt in duodecimo sæculo, juxta multos alios: regulam eorum approbavit Honorius III, anno 1226; 3° Minimi, a S. Francisco de Paula instituti circa annum 1486, et a Sixto IV approbati; 4° Clerici regulares Societatis Jesu valde celebres, a S. Ignatio de Loyola instituti circa annum 1534, et approbati successive a Paulo III, Julio III, Gregorio XIV, etc., a Clemente XIV suppressi, anno 1773, et a Pio VII, anno 1814, restituti, etc.

Hinc regulares, generatim spectati, dividuntur 1° in monachos in claustro viventes, officium canonicum celebrantes, et laboribus sive manuum sive intellectus vacantes, ad quos referuntur Benedictini, Carthusiani, Camaldulenses, Cistercienses, etc.; 2° in mendicantes, qui officium celebrant, prædicant, confessiones audiunt, vivunt aut vivere debent, juxta suum institutum, ex eleemosynis: tales sunt Dominicani, Franciscani, Carmelitæ et Augustini a S. Pio V, anno 1567, inter mendicantes numerati et in quarto ordine collocati; 3° in clericos regulares, qui publicum non celebrant officium, sed juventutis educationi, prædicationi, aliisque sacri ministerii functionibus toti incumbunt; quales sunt Theatini, a Cajetano de Tienna versus annum 1524 fundati, Jesuitæ, Somaschæ, Barnabitæ, Clerici Minores, Clerici infirmorum Ministri, Clerici piarum scholarum; Re-

demptoristæ, a S. Alphonso de Ligorio instituti, etc.

Ad eos referuntur 1° Canonici regulares, a S. Chrodangelo, Metensi episcopo, anno 766, primum instituti, deinde sub diversis regulis valde numerosi, et postea in congregationem Sanctæ Genovefæ apud nos coadunati; 2° Præmonstratenses, a S. Norberto anno 1120 fundati in valle quæ dicebatur Pratum Monstratum, unde nomen eorum venit.

Finis uniuscujusque ordinis religiosi non ita est absolutus ut monachus, v. g., prædicare non valeat, orationi vel divino officio addictus studere et scribere non debeat, etc. Multæ enim admissæ sunt exceptiones, et unus finis alios non semper excludit.

10° Plures sunt insuper congregationes clericorum sæcularium, v. g., congregatio de Oratorio, a S. Philippo Nerio, anno 1550, Romæ instituta, et a Gregorio XIII per bullam *Copiosus* confirmata; congregatio de Oratorio Jesu, a Petro de Bérulle, presbytero, deinde cardinali, in Gallia fundata et a Paulo V anno 1613 confirmata, nunc autem extincta; congregatio Oblatorum, a S. Carolo Borromæo circa annum 1580 instituta; congregatio presbyterorum Missionariorum, a S. Vincentio a Paulo versus annum 1626 fundata et anno 1632 ab Urbano VIII approbata, etc.

11° Quamvis omnes religionum ordines in substantia votorum et in fine principali, scilicet in perfectione acquirenda, sibi convenient, multum tamen discrepant in fine immediato et in mediis quibus singuli utuntur. Hinc alia religio est contemplativa, quæ in rerum divinarum contemplatione principaliter se exercet; alia activa, quæ ad opera misericordiæ et charitatis, ex primæva sua institutione destinatur; alia est mixta, in qua contemplationis et vitæ activæ exercitia uniuntur, ut in Societate Jesu et in pluribus ordinibus.

12° Negari non potest, sin omnino necessarios, saltem valde utiles esse ordines religiosos, cum, teste experientia et cum laude declarantibus Romanis pontificibus, religiosi precibus, exemplis, doctrinis et laboribus innumera

Ecclesiae attulerint bona et ab ea multa averterint mala. Unde refert sancta Teresia Christum sibi dixisse : *Vae mundo ! si religiosi non essent !* Si cunctas utilitates ex ordinibus religiosis in Ecclesiam et societatem redundantes enarrare vellemus, infiniti essemus.

13° Summe fuit expediens quod variae instituerentur religiones, ut homines propensionibus et aptitudine tam diversi statum sibi magis congruentem eligere possent : hæc igitur varietas ex sapienti providentia Dei contigit.

Qui diversarum religionum originem, progressum, lapsus, reformationes, etc., cognoscere voluerit, legat opus P. Hélyot, *Histoire des ordres monastiques, etc.*, cujus data est nova editio sub titulo : *Dictionnaire des ordres religieux*, 4 vol. in-4°, aut saltem breve compendium D. Hennion, *Histoire des ordres religieux, etc.*

SECTIO QUARTA. De conditionibus ad candidatorum admissionem requisitis.

In professione religiosa fit contractus inter recipiendum et communitatem eum recipientem : fieri potest ut ille contractus sit nullus, si nempe desit conditio essentialis ; vel tantum illicitus, si omittatur conditio requisita, sed non essentialis. Itaque duplicis generis distinguuntur impedimenta ad professionem religiosam, sicut ad matrimonium, dirimentia scilicet et impedientia.

Impedimenta dirimentia.

Impedimenta dirimentia sunt defectus Baptismi, dependentia ab altero, differentia sexus, amentia, et defectus ætatis.

Defectus Baptismi; quia, cum religio sit pars Ecclesiae, nullus ei valide incorporari potest, nisi jam sit membrum Ecclesiae.

2° *Dependentia ab altero*; qui enim non est sui juris non potest se totaliter alteri tradere, et hujusmodi traditio essentialiter nulla est : professio religiosa tamen tota-

lem supponit sui traditionem : ergo. Hinc 1° mancipium religionem sine consensu domini valide profiteri non potest ; 2° nec conjux, matrimonio consummato, sine consensu compartis suæ, quæ, si sit juvenis, debet pariter religionem ingredi et profiteri, et si sit senex, in sæculo remanere potest, sed cum voto perpetuæ continentiae ; Decretal. l. 3, tit. 33, cap. 4, 8 et 13. Excipitur casus adulterii notorii vel saltem per sententiam declarati : tunc pars innocens religionem profiteri posset ; item si una pars veram religionem deserat, separatione auctoritate Ecclesiae pronuntiata, altera contradicente et continentiam non volente ; Decretal. l. 4, tit. 19, cap. 4 et 6. 3° Nec episcopus sine consensu summi Pontificis, ut expresse declarat Innocentius III, in Decretal. lib. 4, tit. 31, cap. 18, § *Si vero* : « Quia, inquit Pontifex, sicut majus bonum minori bono præponitur, ita communis utilitas speciali » utilitati præfertur. » At Urbanus II in Decreti parte 2, causa 19, q. 2, can. *Relatus*, dicit de clerico in genere, ac proinde de quolibet sacerdote etiam parcho et archidiacono : « Si afflatus Spiritu sancto in aliquo monasterio » vel in regulari canonia salvare se voluerit... etiam » episcopo suo contradicente, est liber auctoritate nostra. » Suum tamen officium deserere non potest inconsulto episcopo, ut recte notat *Billuart* et bonus ordo exigit.

Professus in aliqua religione in laxiorem transire non potest absque dispensatione summi Pontificis. Decretal., ibid. et Concil. Trid., sess. 25, de Regul., cap. 19.

3° *Differentia sexus* ; nam 1° cohabitatio virorum cum monialibus stricte prohibetur in Decreto, p. 2, causa 18, q. 5, can. 24 et 22. 2° Professio valida esse non potest, nisi fiat in religione approbata : atqui professio monialis apud monachos, aut vice versa, certe non fieret in religione in eo sensu approbata, nec ab Ecclesia nomine Dei acceptaretur : ergo. Vide *S. Ligorium*, l. 4, n. 74.

4° *Amentia* ; professio enim est essentialiter actus libertatis, cujus amens est incapax. Qui amens esset circa quædam tantum, et non circa alia, vel lucida ha-

beret intervalla, profiteri posset, sed illicite admitteretur, quia ad religionem non est aptus.

5° *Defectus ætatis*; sic enim habet Conc. Trid., sess. 25, cap. 15, de Reg.: « In quacumque religione tam virorum » quam mulierum professio non fiat ante decimum sextum annum expletum: nec qui minori tempore, quam » per annum, post susceptum habitum in probatione » steterit, ad professionem admittatur. Professio autem » antea facta sit nulla, nullamque inducat obligationem, » ad alicujus regulæ, religionis vel ordinis observationem, aut ad alios quoscumque effectus. »

An autem consensus parentum requiratur? Communiter dicunt auctores illum non esse requisitum ut professio sit jure canonico valida; sed ordinarie requiri nobis videtur jure naturali ut sit licita, nisi parentes, humiliter rogati, consensum puberibus absque legitima causa pertinaciter denegent. In hoc *S. Ligorio* aliisque ab eo citatis, l. 4, n. 68, non plene assentiendum putamus.

Nunc apud nos, minores profiteri non possunt, absque consensu parentum vel ascendentium, vel concilii familiaris, ante ætatem qua matrimonium sine eorum consensu inire queunt: hoc nulla lege exprimitur, sed ex dispositionibus Codicis ad matrimonium respicientibus eruitur. Professio tamen valida esset coram Deo et Ecclesia, sed ordinarie illicita, prout diximus de matrimonio; et talis admissio valde imprudens esset ex parte monasteriorum, nisi superiores certi essent nullam in futurum ex parte interesse habentium surrecturam esse reclamationem.

Impedimenta impediencia.

Valide quidem, sed illicite admitterentur:

1° Ii quorum ascendentes directi sunt in gravi necessitate, si manentes in sæculo eis sine gravi periculo salutis succurrere possint; naturale enim præceptum de honorandis parentibus, proposito, imo et voto ingrediendi

religionem prævalet, quia votum legi naturali oppositum est nullum. Si autem filii manentes in sæculo parentibus succurrere non possent, aut si grave periculum salutis incurrerent, aut si parentes ab aliis conveniens auxilium recepturi essent, impedimentum religionis jam non existeret. Parentes illicite profiterentur si relinquerent liberos in gravi necessitate. Fratrum autem necessitas, nisi sit extrema, professioni absolute non obstat. *S. Lig.*, l. 4, n. 69 et 70.

2° Excommunicatus etiam toleratus, quia licite cum aliis communicare non potest in divinis: peccat igitur et qui scienter eum recipiunt peccant etiam, peccato ejus cooperando.

3° Illegitimus, si pater ejus in ea religione professus adhuc vivat; et suscipiens excommunicatur, ex bulla Greg. XIV *Circumspecta*: non tamen irrita declaratur professio.

4° Ære alieno gravatus vel rationem habens reddendam, si spes affulgeat quod remanens in sæculo debitoribus satisfacere possit, ut in Tractatu *de Restitutione* ostendimus, nisi debitores consentiant. Professionem eorum irritaverat Sixtus V per bullam *Cum omnibus*: Clemens VII irritationem sustulit, manentibus tamen contra recipientes pœnis, scilicet privatione vocis activæ, officiorum et dignitatum, ac perpetua inhabilitate ad illa possidenda.

In ea tamen prohibitione non comprehenduntur mortuales, ut ipse Sixtus V declaravit bulla *Ad Romanum*; nec debitores qui ignorant cui debeant, quia tunc cum restitutio impendenda sit in pias causas, satisfaciunt donando religioni quod donare possunt; nec ii quorum debita sunt levia respectu ad creditores; nec debitores ex liberali promissione, quia adest ratio sufficiens contractum resiliendi, et insuper non censentur ære alieno gravati.

In eodem ordine reputandus est qui virginem sub promissione matrimonii defloravit.

5° Infames sive ex delicto enormi notorio, furto, adul-

terio, homicidio, sive ex pœna ignominiosa a iudicibus imposita, sive ex genere artis, ut sunt carnifices, scurrae, histriones, lenones, etc., nisi diuturna penitentia, vitæ sanctitate, singularibus meritis nota infamiæ in hominum mentibus fuerit deleta: ratio est, quia religio est status honorificus quem personæ commendabiles amplectuntur, et iis nimis grave esset habere pro sociis et confratribus vel consorioribus personas infamia notatas.

6° Sixtus V professionem criminolorum notiorum per bullam *Ad Romanum* irritavit: Clemens VIII irrationem sustulit per *Const. In suprema*, sed privationem vocis activæ et passivæ, officiorum et dignitatum reliquit.

7° 6° Infirmas talis ut prævideatur tanquam probabile quod persona, juxta regulam ordinis, ordinarie futura sit incapax vivere et communes obligationes implere, nisi aliunde sufficientem præbeat religioni vel monasterio compensationem.

SECTIO QUINTA. — De novitiis.

1° Novitiatus est mutuum experimentum quo religio ex sua parte experitur an expediat novitium vel novitiam admittere; et novitius vel novitia, ex altera parte, an vota religionis in eo ordine vel monasterio prudenter emitteret. Cum hujusmodi experimentum in bonum totius religionis et Ecclesiæ fuerit per legem generalem institutum, novitius vel novitia et monasterium ex mutuo consensu ei nunc, sicut olim fiebat, renuntiare non possunt.

2° Probatio regulariter in habitu religioso facienda est, ut statuitur vel supponitur in *Decretal.*, l. 3, tit. 34, cap. 9, 16 et 28; in *Sexto*, l. 3, tit. 14, cap. 1; et in *Clem.* l. 3, tit. 9, cap. 2, et communi omnium religionum praxi habetur. Ratio est, quia habitus religiosi gestatio est quædam austeritas quam experiri convenit, et aliunde aptitudo ad vitam regularem sub habitu religioso facilius dignoscitur.

3° Concilium Trid., sess. 25, cap. 15, de Reg., supponit habitum esse de novitiatus essentia, et ita communiter docent auctores, inquit *Ferraris*, v° *Annus prob.*, n. 3: attamen in Anglia, Hibernia et in aliis hæreticorum locis novitii in habitu sæculari probantur, teste *Billuart*. Id legitime fieri potest ex dispensatione summi Pontificis, vel ex consuetudine legitime præscripta.

3° Habitus novitiatus ordinarie est diversus, saltem sub aliquo respectu, ab habitu professionis, et juxta cæremonias pro unaquaque religione statutas, a prælato vel ab alio ex licentia ejus et consensu conventus imponitur: ita ut nec conventus sine prælato, nec prælatus seu superior sine conventu, ad religionem aliquam recipere possit, ut expresse habetur in *Decretal.* l. 3, tit. 10, cap. 4, 5 et 6. Attendi tamen debent constitutiones, regulæ et privilegia cujusque religionis pro receptione novitiorum: si quis a non habente auctoritatem in religione fuerit admissus, ejus admissio nulla est, et legitimus superior eum habitu spoliare ac e religione dimittere potest. *Ferraris*, v° *Novit.*, n. 7.

4° In jure canonico nulla determinatur ætas pro suscipiendo habitu religioso: *Billuart* præten dit quod, completo anno pubertatis, nihil obstet quominus novitiatus statim incipiatur; sed ex variis *Cong. Episc. et Regul.* decretis a *Ferraris*, verbo *Annus prob.*, n. 6 relatis, novitii vestiri, id est, habitum suscipere non possunt quin annum ætatis suæ decimum quintum attingant, seu decimum quartum compleverint. Possunt tamen hac ætate minores in monasteria recipi ibique morari; sed commotio ista rationem probationis non habet.

5° Ex decreto S. *Cong. Episc. et Reg.*, diei 25 janv. 1848, a Pio IX approbato, in quocumque ordine vel instituto religioso virorum, absque ulla exceptione, nemo ad habitum admittatur absque testimonialibus litteris, tum etiam Ordinarii originis, tum etiam Ordinarii loci in quo postulans, post expletum decimum quintum annum ætatis suæ, ultra moratus fuerit.

Quolibet anno, die prima januarii, in publica mensa,